

We learnt there regarding תנן התם נערה המאורסה היא ואביה מקבלין גיטה - a betrothed maiden; she and her father may accept her divorce

Overview

The גמרא cites a משנה where there is a dispute between ר"י and the רבנן as to who can receive the גט on behalf of a נערה המאורסה. The רבנן maintain they each can receive the גט, while ר"י maintains that only father can receive the גט. Our תוספות discusses what is the rule by a קטנה; who can receive her גט?

פירש הקונטרס¹ דוקא נערה אבל קטנה דברי הכל אביה ולא היא -

גיט, **explained, only by a נערה** do the רבנן maintain that she can receive her גט, **however by a קטנה all agree that only her father** can receive the גט, **but not her.**

anticipates a difficulty:

ואף על גב דאמרינן בפרק התקבל (גיטין דף סה,א) ג' מדות בקטן² -

And even though רבא stated in פרק התקבל; there are **three stages by a minor** -

וקאמר וכנגדו³ בקטנה מתגרשת בקידושי אביה פירוש שמקבלת גיטה -

And רבא says there regarding the second stage, **corresponding by a קטנה she can become divorced even when her father was מקדש her, meaning she can receive the גט**, which (seemingly) contradicts what רש"י states here that a קטנה cannot receive her גט –

replies:

צריך לומר דמיירי ביתומה⁴ או בנשואה ואפילו יש לה אב⁵ אבל מן האירוסין אביה ולא היא -

It will be necessary to say that רבא there is discussing a case where she is either orphaned from her father, or if she is married and even if she has a father, however while she is an ארוסה only her father can accept her גט, but not her.

asks:

ומיהו קשה דלקמן בשמעתין⁶ קאמר קטנה שאמרה התקבל לי גיטי -

However there is a difficulty with פרש"י, for later in our גמרא it cited a ברייתא

¹ See אות ב' there (הגהות הב"ח) (and רש"י ד"ה היא).

² This is regarding how effective are his transactions.

³ The second stage is called פעוטות (רש"י) there, when they are around six to eight years old.

⁴ See רש"י there (who says that as well). If her father dies she can accept her גט even if she is a קטנה. The difficulty with a קטנה receiving her גט is (not because she has no יד, for by a נשואה she can be גיטה, but rather) because she is under the jurisdiction of her father; once the father dies she can be גיטה.

⁵ See רש"י here (סוד"ה היא). Once she is a נשואה, she leaves her father's רשות entirely.

⁶ מד, ב (הגהות הב"ח).

which stated, ‘a קטנה who said to a שליח, ‘accept a גט on my behalf’, the rule is -
אינו גט עד שיגיע גיטה לידה משמע אבל כשהגיע גט לידה מגורשת -
There is no divorce until her גט reaches her hand’, indicating that however
when the גט reaches her hand she is divorced, proving that a קטנה can receive her גט.
This contradicts פרש"י –

anticipates a rebuttal to his question:

ואף על גב דמוקי⁷ כשאינן לה אב -

And even though the גמרא there established the ברייתא in a case where she has no
father (in which case רש"י agrees⁸ that she can receive her גט) –

responds and rejects the rebuttal:

היינו משום דקשיא ליה⁹ דיוקא דהא נערה הרי זה גט -

That it because of the difficulty from the inference that by a נערה it is a גט if the
שליח accepted it on her behalf -

אבל מכל מקום מתחלה הוה סלקא דעתין דמיירי בשיש לה אב¹⁰ -

But nonetheless initially we assumed that the ברייתא is discussing a case where
the קטנה has a father -

ואפילו הכי משמע כשיגיע גט לידה מגורשת שמע מינה קטנה יש לה יד לקבל גיטה -

And nevertheless it seems from the ברייתא that when the גט reaches her hand she
is divorced; we can derive from this ברייתא that a קטנה has ‘a hand’ to receive
her גט (not as רש"י maintains).

offers his view:

לכך פירש רבינו יצחק בן רבינו מאיר דנקט נערה והוא הדין קטנה -

Therefore the ר"י בר"מ explained that even though the משנה mentions נערה, the
same rule applies to a קטנה that (according to the ת"ק) she can be מקבל גיטה -

והא דנקט נערה להודיעך כחו דרבי יהודה דאפילו בנערה אביה ולא היא -

And the reason the משנה mentions נערה, is to inform us the ‘strength’ of ר"י that
even by a נערה, only her father can be מקבל גיטה, but not the נערה.

⁷ The גמרא there cited this ברייתא to prove that a נערה המאורסה can make a שליח to receive her גט, for since the ברייתא states that a קטנה cannot make a שליח, the inference is that a נערה can make a שליח.

⁸ See footnote # 4.

⁹ רב נחמן ruled that a נערה cannot make a שליח and was challenged from the inference of this ברייתא (see footnote # 7). By saying that the ברייתא is discussing a קטנה which has no father, the inference that a נערה who has no father can make a שליח, will not contradict ר"י, since all agree that if the נערה has not father she may make a שליח לקבל גיטה.

¹⁰ There was an issue (according to ר"י) with the inference of the ברייתא (that a נערה may make a שליח לקבל גיטה), however there seemed to be no problem, with the (inference of the) ברייתא that when the גט comes to her hand she is מגורשת, which contradicts the view of רש"י. See ‘Thinking it over’ # 1 & 2.

ושׁוב חזר בו רש"י והגיה בפירושו¹¹ דנקט נערה והוא הדין קטנה.

And subsequently retracted and amended in his explanation, that the משנה mentioned נערה, but the same law applies to a קטנה; that a קטנה can also be מקבל גיטה (according to the ת"ק).

[ועיין עוד תוספות גיטין סד,ב דיבור המתחיל נערה]:

Summary

According to the ת"ק (even) a קטנה can be מקבל גיטה.

Thinking it over

1. How can תוספות prove from the גמרא later that a קטנה ארוסה has a מקבל גיטה,¹² perhaps the גמרא is discussing a נשואה?¹³

2. How may we argue that תוספות proof from the גמרא later is inconclusive?¹⁴

¹¹ ד"ה נערה.

¹² See footnote # 10.

¹³ See מהרש"א א.

¹⁴ See ריטב"א א.